

Justitsministeriet
politikontoret@jm.dk

København, den 21. marts 2022

Høring vedr. styrket indsats mod utryghedsskabende adfærd og kriminalitet

Justitsministeriet har den 23. februar udsendt et påtænkt lovforslag om styrket tryghed i nattelivet i høring og har anmodet om eventuelle bemærkninger.

Medlemskredsen hos De Samvirkende Købmænd omfatter mere end 1.400 supermarkeder, discountbutikker, nærbutikker og convenience. DSK har også et tæt samarbejde med de to grossister i den frie sektor: Dagrofa og REMA Distribution. På den baggrund har DSK en række kommentarer til det påtænkte lovforslag.

DSK har udelukkende kommentarer til én afgrænset del af lovforslaget; nemlig tanken om at indføre et forbud mod salg af alkohol i detailhandelen i nattetimerne fra kl. 24 til kl. 05:00.

DSK vil gerne advare imod det forslag. Vi vil herunder gennemgå, hvorfor vi fraråder forslaget og finder det disproportionalt.

1. Fra tiden med covid-restriktioner er der erfaring med, hvad konsekvensen af et salgsforbud vil være. Generelt vil de berørte butikker miste et følgesalg, der er dobbelt så stort på andre varer som det mistede salg af alkohol. Hvis en butik mister for 1.000 kr. salg af alkohol, vil det mistede salg af sandwich, slik, kaffe og sodavand mv. udgøre ca. 2.000 kr. Dermed rammes butikken ikke kun på salget af alkohol, men på butikkens samlede omsætning. Hvis der indføres lovgivning med så vidtrækkende konsekvenser og med så hurtig en ikrafttræden, at butikkerne ikke kan nå at omstille sig til en ny situation, kan det ikke udelukkes, at det kan have afgørende betydning for enkelte butikkers drift.
2. Salget flytter til virksomheder uden for nattelivszone. Som selvstændig erhvervsdrivende kan du ikke drive virksomhed på lige vilkår med dine konkurrenter, hvis en konkurrent 500 meter væk må sælge varer, som du selv er forhindret i at sælge.
3. De dele af kioskmiljøet, der henter deres slik uden punktafgifter i Sverige, som sælger drikkevarer uden pantmærke, og som har ansatte, der har "første arbejdsdag" hver eneste dag, vil næppe overholde reglerne. Få sporadiske kontrolaktioner afskrækker traditionelt ikke den del af kioskmiljøet, hvorfor en

politisk håndsækning til et delvist kriminelt miljø kan være en utilsigtet konsekvens af forslaget.

4. I København har der de seneste somre været festet på livet løs på Islands Brygge, i Nordhavn, i Fælledparken og i Kgs. Have. Ingen af stederne har butikker i umiddelbar nærhed og dermed heller ikke butikker med lange åbningstider. Det forhindrer dog ikke de festende i at skaffe forsyninger på trods af manglende umiddelbar adgang til detailhandel.
5. Forbuddet vil også ramme de mange virksomheder, der sælger mad som nydes på farten. Det være sig f.eks. pizzeriaer, shawarmabarar, sandwichforretninger osv. med lange åbningstider. De kan ikke sælge en pizza og en dåseøl, hvis det er i "forbudstiden" og i en nattelivszone. Dermed rammer forbuddet ikke "bare" et afgrænset antal butikker, men tillige en række andre virksomheder.
6. I det svenske natteliv er begrebet "alternative leverancer" velkendt og dækker over, at "alle" ved, hvordan man skaffer sig alkohol uden for Systembolagets åbningstider, når behovet opstår. Det vil også ske i nattelivszoneerne i Danmark, hvis der udlægges forhindringer for den organiserede del af detailhandelen.

Hvis salget af alkohol flytter ud af detailhandelen i nattetimerne, og der i stedet skabes et illegalt marked for omførsel, vil myndighedshåndhævelsen få endog meget vanskelige vilkår. Der er som bekendt allerede i dag et forbud imod omførsel af alkohol (samt chokolade- og sukkervarer, sodavand, tobaksvarer og fyrværkeri) i næringsloven. Vi er ikke bekendt med, at der er afsat særlige ressourcer til at påse disse regler overholdt.

7. Ordensbekendtgørelsen giver allerede i dag politiet mulighed for at skride ind i over for utryghedsskabende adfærd i nattelivet: "*§ 3. Slagsmål, skrigen, råben eller anden støjende, voldelig, fornærmelig eller lignende optræden, der er egnet til at forstyrre den offentlige orden, må ikke finde sted.*"

De muligheder anvendes kun i begrænset omfang. Det vil naturligvis kræve yderligere ressourcer til håndhævelse, men ny lovgivning vil også kræve håndhævelse.

Specifikke bemærkninger:

Til afsnit 2.3.3.

Følgende fremgår: "*Forbuddet mod udlevering gælder ikke for serveringssteder med relevant alkoholbevilling.*"

Det forudsættes formentlig, at forbuddet ikke gælder, når forbrugeren nyder alkoholen på serveringsstedet, hvorfor virksomheder omfattende af restaurationsloven kan sælge alkohol til servering, og dermed nydelse, på salgsstedet.

Omvendt mangler en præcisering af, at serveringssteder ikke kan sælge alkohol i nattelivszoner om natten, hvis salget sker med henblik på nydelse andetsteds og dermed er omfattet af de såkaldte regler om samdrift i restaurationslovens § 25, stk. 1. Det fremgår ganske vist af § 25, stk. 1, at hvor der sker detailsalg fra restaurationer, skal dette salg ske i henhold til reglerne i lov om detailsalg fra butikker m.v. Det er dog vores opfattelse, at der bør ske en præcisering i bemærkningerne til dette lovforslag, så der ikke kan herske tvivl om, at heller ikke restauranter kan foretage detailsalg i nattelivszoner i "forbudstiden"...

Senere i afsnit 2.3.3.

"Det er f.eks. uden betydning, om salget mv. sker fra et midlertidigt eller fast forretningssted, eller om det sker fra en butik, en bod eller en vogn, der kører rundt fra sted til sted."

Her henledes opmærksomheden på § 3, stk. 1, i lov om næring, hvoraf det fremgår, at der i dag er et forbud imod omførsel af alkohol (samt chokolade- og sukkervarer, sodavand, tobaksvarer og fyrværkeri)

Salg af alkohol skal derfor altid ske fra et fast forretningssted.

Til lovforslagets § 5

Loven træder i kraft den (forventet) 1. juli 2022.

Det foreslås, at der på serveringssteder senest 30 dage efter, at en nattelivszone har fået virkning, vil skulle være etableret en dørmandsordning, men at fristen i almindelighed vil være ca. 6 uger. Det fremgår ikke umiddelbart, om der opereres med samme varsel med salg af alkohol i nattetimerne.

Det forventes, at loven 3. behandles i perioden umiddelbart op til Grundlovsdag, hvorfor der kun vil være en frist på ca. én måned fra vedtagelse til ikrafttræden.

Et varsel på ca. én måned (ved ikrafttræden) og typisk ca. seks uger løbende, vil være et meget kort varsel for de berørte virksomheder. Medarbejderne de pågældende steder er funktionærer, og ændringer af "væsentlige vilkår" skal varsles med samme frist som en egentlig opsigelse.

Hvis en erhvervsdrivende f.eks. vil lukke sin virksomhed helt ned om natten eller på anden måde flytte en medarbejder med nattevagt til andre tider, vil medarbejderen som udgangspunkt kunne kræve et varsel svarende til en opsigelse. Også selvom medarbejderen ikke opsiges, men blot skal have sin arbejdstid placeret på et andet tidspunkt. Det afgørende er, om ændringen har væsentlig betydning for den berørte medarbejder.

Medarbejderen har krav på et varsel på tre måneder, hvis vedkommende har været ansat i minimum seks måneder, hvilket en meget stor af medarbejderne nemt opfylder.

Seks måneders varsel kræver dog en anciennitet på mere end otte år og syv måneders ansættelse, hvilket hører til sjældenhederne i de jobfunktioner.

DSK foreslår derfor, at ikrafttrædelsestidspunktet fastsættes med en noget længere overgangsperiode – dels fordi det kan have væsentlige økonomiske konsekvenser for visse butikker ikke længere at kunne sælge alkohol hele døgnet, men også med respekt for funktionærretten og det varsel, en arbejdsgiver skal give en medarbejder, hvis der er tale om en væsentlig ændring af ansættelsesforholdet for den konkrete medarbejder.

Vurdering af lovforslagets konsekvenser for erhvervslivet

Konsekvenserne af lovforslaget er kun vurderet i helt generelle vendinger.

Det er ikke uden relevans med en vurdering af antallet af berørte virksomheder i de på nuværende tidspunkt gældende nattelivszoner.

Konkurrenceretlige konsekvenser

Som følge af at der sker forskelsbehandling afhængig af om erhvervsdrivende er indenfor/udenfor en nattelivszone er der – alt andet lige - tale om offentlig regulering, der påvirker konkurrenceforholdene på markedet. Erhvervsdrivende udenfor nattelivszoner har en klar "fordel", som de ikke ville have opnået under normale markedsvilkår, sammenlignet med de erhvervsdrivende indenfor zonerne – og tilsvarende er der en klar ulempe for de ramte virksomheder.

Generelt skal man som myndighed vælge den *mindst* konkurrenceforvridende løsning.

Også på den baggrund bør den nuværende ordensbekendtgørelses §3 anvendes i langt videre omfang frem for at etablere ny lovgivning, der har konkurrenceretlige konsekvenser for de berørte virksomheder.

DSK opfordrer til, at lovforslaget drøftes grundigt med Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Afsluttende bemærkninger

Giver vores høringssvar behov for yderligere uddybning, må I endelig kontakte os.

Med venlig hilsen

Claus Bøgelund Nielsen
Vicedirektør